

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Hajné a soudců JUDr. Jiřího Cidlíny a JUDr. Aleny Svátkové v právní věci žalobce: **ing. P. O.** bytem v [redacted] zast. Mgr. Martinem Slimákem, advokátem AK v Praze 7, Osadní 311/12, proti žalovanému: **Česká pojišťovna, a.s.** se sídlem v Praze 1, Spálená 75/16, o **zaplacení částky 18.475 Kč s přísl.**, k odvolání žalobce proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15.8.2006 č.j. 20 C 74/2005-22,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem bylo zamítavě rozhodnuto o požadavku žalobce na zaplacení částky 18.475,- Kč s přísl., kterou požadoval žalobce na žalovaném z titulu pojistného plnění. Uvedl, že na základě smlouvy o pojištění motorového vozidla sice žalovaný poskytl pojistné plnění, to však podle jeho názoru bezdůvodně krátil o 10%, s čímž žalobce nesouhlasí a právě kráceného 10% plnění se podanou žalobou domáhá. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby proto, že k 10% krácení plnění přistoupil zcela důvodně proto, že žalobce porušil svoji povinnost předcházet vzniku škody, řídil osobní automobil celou noc z Chorvatska až do České republiky a v důsledku únavy v ranních hodinách havaroval.

Soud I. stupně zjistil, že mezi účastníky byla uzavřena dne 31.1.2003 pojistná smlouva o havarijním pojištění motorového vozidla, dále zjistil, že dne 5.5.2003 došlo na křižovatce za Mikulovem k havárii, při které automobil řízený žalobcem sjel ze silnice a narazil do stromu, přičemž žalobce ve své výpovědi dne 7.5.2003 označil za důvod havárie skutečnost, že usnul.

Havárii předcházela jízda z Chorvatska, kterou žalobce započal v 18 hod. předcházející dne a uvedl, že během jízdy měl tři půlhodinové přestávky. Žalovaný pojistné plnění z tohoto důvodu zkrátil podle čl. 14 bodu 2 písm. 2 všeobecných pojistných podmínek o 10% proto, že žalobce vědomě porušil své povinnosti předcházet vzniku škody. Takto zjištěný skutkový stav věci soud právně hodnotil a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, protože žalovaný měl ve smyslu § 809 odst. 1 a odst. 2 obč. zák. právo zkrátit plnění poskytnuté žalobci, protože žalobce celonočním přejezdem z Chorvatska do České republiky vědomě porušil svoji povinnost vzniku škody zabránit, když jízdou byl unaven a došlo v důsledku této únavy k mikrosnánku (okamžitá ztráta koncentrace na řízení), který byl příčinou nehody. Žalobce byl povinen přizpůsobit své chování svým schopnostem a zdravotnímu stavu (§ 4 odst. a z.č. 361/2000 Sb.) a chovat se tak, aby svým jednáním neohrozil majetek a život svůj i jiných osob. Intenzita objektivní vědomosti o možnosti vzniku nehody v důsledku únavy byla u žalobce natolik vysoká, že jeho jednání lze podřadit pod porušení obecné prevenční povinnosti stanovené § 415 obč. zák. Soud I. stupně odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 904/2003 a dovodil, že postup žalovaného byl podle § 809 odst. 1,2 obč. zák. oprávněný. Žalobu proto zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, protože úspěšnému žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Proti tomuto rozsudku podal odvolání žalobce a navrhl, aby byl rozsudek soudu I. stupně změněn tak, že jeho žalobě bude vyhověno. Soudu vytkl, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, zjištěný skutkový stav neobstojí a jsou další důkazy, které nebyly v řízení provedeny (§ 205 odst. 2 písm. e/ a f/ o.s.ř.). Mezi účastníky nebylo sporu ani o existenci smlouvy, ani o nehodě, v důsledku níž je žalovaný povinen plnit. Sporným aspektem zůstalo pouze to, zda došlo ke vzniku škody v důsledku vědomého porušení povinnosti žalobce zakotvené v čl. 14 odst. 2 písm. c) Všeobecných pojistných podmínek. Soud ve svém rozhodnutí vycházel z úředního záznamu o podání vysvětlení, kde žalobce na položenou otázku uvedl, že k nehodě došlo v důsledku mikrosnánku. Tím vzal soud za prokázané, co bylo příčinou dopravní nehody. Nevypořádal se však se skutečností, že žalobce orgánům policie výslovně uvedl, že se necítil unavený. Z pohledu žalobce není významné, zda k nehodě došlo v důsledku mikrosnánku, nýbrž to, že žalobci se vytýká předcházející porušení povinnosti. Mikrosnánek sám nemůže být vědomým porušením povinnosti, není dostatečně jasně definován a lze jej podřadit pod pojem náhlá ztráta koncentrace, která však může mít řadu příčin a nemusí být vyvolána jen únavou, ale může nastat i u odpočatého člověka např. v důsledku jízdy v monotónním provozu. Mikrosnánek nemusí předcházet pocit únavy, naopak může k němu dojít, aniž by řidič únavu pociťoval. Soud však vycházel z premisy, že mikrosnánek je důsledkem předchozí přemáhané únavy. Žalobce v průběhu noci absolvoval tři přestávky, cítil se v pořádku, nebyl unavený a subjektivně byl přesvědčen o své dostatečné schopnosti k řízení vozidla. Nemohl se tedy dopustit vědomého porušení povinnosti předcházet vzniku škody. Soud převzal bez dalšího předpoklad, že po jízdě zahájené v 18.hod. předcházejícího dne byl žalobce v 5,50 hod. následující dne natolik unaven, že jízdou vědomě porušil své povinnosti. Nezjišťoval však, jaký je žalobce řidič a nepřihlédl ke skutečnosti, že žalobce do své jízdy zařadil tři přestávky odpovídající Evropské dohodě o práci osádek v mezinárodní silniční přepravě. Žalobce unesl své důkazní břemeno, byl to naopak žalovaný, kdo odmítl plnění pouze na základě subjektivního a zevšeobecňujícího stanoviska, ačkoliv vědomé porušení povinností ze strany žalobce prokázano nebylo.

Žalovaný navrhl potvrzení rozsudku soudu I. stupně, se kterým se ztotožňuje, a odkázal na své stanovisko ve věci. Uvedl, že k tzv. mikrosnánku dochází zpravidla v důsledku

nedostatku spánku nebo únavy. Posouzení toho, zda k takové ztrátě koncentrace mohlo dojít i bez předchozí únavy spočívá na skutkových okolnostech případu. V průběhu řízení bylo prokázáno, že žalobce řídil po celou noc a v době nehody měl za sebou 12 hodin jízdy. tím byly naplněny dva předpoklady pro mikrospánek a tvrzení žalobce, že se cítil odpočatý, svědčí o skutečnosti, že situaci vědomě podcenil. S ohledem na všechny okolnosti případu si žalobce musel být vědom toho, že vědomě porušil povinnosti uložené k předcházení škodám.

Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné. Odvolací soud se naopak ztotožňuje se správným a výstižným odůvodněním rozsudku soudu I. stupně.

Sporným bodem tohoto řízení byla pouze otázka, zda popsané chování žalobce lze podřadit pod čl. 14 bodu 2 písm. 2 všeobecných podmínek pojistné smlouvy navazujících na ustanovení § 809 odst. 1,2 obč. zák., t.zn. zda žalobce svým nočním přejezdem porušil povinnost dbát, aby pojistná událost nenastala, tedy zda učinil vše pro odvrácení škody a to jak ve smyslu obecné prevenční povinnosti stanovené § 415 obč. zák., tak i ve smyslu povinnosti upravené § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb.

Ustanovení občanského zákoníku o pojištění platila do nového zákona o pojištění č. 37/2004 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1.1.2005. Podle přechodného ustanovení § 72 zákona č. 37/2004 Sb. platí na pojistné vztahy založené před účinností tohoto zákona dosavadní ustanovení, tedy ustanovení občanského zákoníku o pojistných smlouvách. K uzavření smlouvy i ke vzniku pojistné události došlo v tomto případě ještě před účinností nového zákona v roce 2003 a je proto třeba aplikovat ustanovení občanského zákoníku ve znění před zrušením těchto ustanovení zákonem č. 37/2004 Sb. Ustanovení § 809 obč. zák. platného v roce 2003 ukládalo pojištěnému dbát toho, aby pojistná událost nenastala, zejména nesměl porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí. Toto ustanovení má smysl v preventivním působení na chování pojištěného tak, aby pojištěný zásadně vzniku škody předcházel, mimo jiné aby zbytečně neriskoval. Odvolací soud se ztotožňuje se soudem I.stupně, že žalobce se v tomto případě nechoval v souladu s uloženou povinností. Je správné tvrzení žalobce, že mikrospánek není vědomým jednáním a že může nastat v důsledku různých podnětů (i zdravotních) a může nastat i u člověka zcela odpočínutého. Pro takové vysvětlení své nehody však žalobce nenabídl žádný důkaz. Netvrdil ani zdravotní důvod své náhlé ztráty koncentrace, ani jiný důvod, kterým by bylo možné jeho zcela bezdůvodné a náhlé sjetí ze silnice vysvětlit jinak. Naopak všechny okolnosti i samotné vysvětlení žalobce orgánům policie dva dny po nehodě nasvědčují tomu, že žalobce náhle ztratil pozornost k řízení a to nikoliv v důsledku jiného vysvětlitelného působení, ale v důsledku únavy po celonoční jízdě. Jízdou přes celou noc z Chorvatska do České republiky a to i za existence tří krátkých přestávek žalobce nepřiměřeně riskoval. Musel si být vědom toho, že po celonoční jízdě je organismus vyčerpaný a to i v případě, že subjektivně únavu žalobce vysloveně nepocíťoval. Dopravní nehody v takových případech v důsledku únavy jsou dobře známy, časté je i mediální varování a bez ohledu na zkušenost řidiče představuje taková jízda zvýšené riziko nehody. Pokud žalobce přesto celonoční jízdu podstoupil, musel si být vědom toho, že k únavě a v důsledku toho k dopravní nehodě **může dojít** a bezdůvodně se spoléhal, že se tak nestane. Takové jednání je vědomé srozumění s následky, které mohou nastat a chování spadá do kategorie chování vědomého. Žalovaný proto správně posoudil, že připuštění možnosti vzniku škody takovou jízdou spadá pod vědomé porušení preventivní povinnosti stanovené § 415 obč. zák. tak, jak má na mysli § 809 obč. zák., v důsledku čehož nastalo právo žalovaného krátit plnění ve smyslu všeobecných pojistných podmínek. Krácení

v rozsahu 10% plnění je zcela úměrné podstoupenému riziku a odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně má zato, že postup žalovanému byl na místě.

Soud I. stupně dospěl ke správnému závěru jak skutkovému, tak i právnímu a odvolací soud jeho rozsudek podle § 219 o.s.ř. potvrdil jak ve výroku ve věci samé, tak i ve výroku o nákladech řízení.

V řízení odvolacím měl žalovaný plný úspěch, rovněž mu však žádné náklady nevznikly a podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o.s.ř. rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu této části řízení.

Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 6. února 2007

JUDr. Marie H a j n á , v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: M. H

